

सप्रस्थानाः पारिव्राज्यसहिताः शेषाः धर्माः अंतर्वरकलाः अनंता असंख्याताः ॥ २२ ॥ कर्मणा क्रियया ॥ २३ ॥ अयं क्षात्रः आदिर्ब्रह्मः ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ आत्मत्यागे युद्धे मरणं ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥
 शेषाः सृष्टास्त्यंतवंतो ह्यनंताः सप्रस्थानाः क्षात्रधर्मा विशिष्टाः ॥ अस्मिन् धर्मे सर्वधर्माः प्रविष्टास्तस्माद् धर्मश्चेष्टुमिमं वदंति ॥ २२ ॥ कर्मणा वै पुरा देवाः क्रपयश्चा
 मितौ जसः ॥ त्राताः सर्वे प्रसह्यारीन् क्षत्रधर्मेण विष्णुना ॥ २३ ॥ यदित्यसौ भगवन्नाह निष्यद्विपूर्वसर्वानसुरानप्रमेयः ॥ न ब्राह्मणानचलोकादिकर्तानायं धर्मो
 नादिधर्मो भविष्यत् ॥ २४ ॥ इमामूर्वीनाजयद्विक्रमेण देवश्रेष्ठः सासुरामादिदेवः ॥ चातुर्वर्ण्यं चातुराश्रम्य धर्माः सर्वे नस्युर्ब्राह्मणानां विनाशात् ॥ २५ ॥ नष्टा
 धर्माः शतधा शाश्वतास्ते क्षात्रेण धर्मेण पुनः प्रवृद्धाः ॥ युगे युगे ह्यादिधर्माः प्रवृत्ता लोके ज्येष्ठक्षत्रधर्मं वदंति ॥ २६ ॥ आत्मत्यागः सर्वभूतानुकंपा लोकज्ञानं पा
 लनं मोक्षणं च ॥ विषण्णानां मोक्षणं पीडितानां क्षात्रधर्मे विद्यते पार्थिवानां ॥ २७ ॥ निर्मर्यादाः काममन्युः प्रवृत्ता भीताराज्ञो नाधिगच्छंति पापं ॥ शिष्टाश्चान्ये
 सर्वधर्मोपपन्नाः साध्वाचाराः साधुधर्मं वदंति ॥ २८ ॥ पुत्रवत्पाल्यमानानिराजयधर्मेण पार्थिवैः ॥ लोके भूतानि सर्वाणि चरंते नात्र संशयः ॥ २९ ॥ सर्वधर्मपरं
 क्षात्रं लोके श्रेष्ठं सनातनं ॥ शश्वदक्षरपर्यंतमक्षरं सर्वतो मुखं ॥ ३० ॥ इति श्रीमहाभारते शांतिपर्वणि राजधर्मानुशासनपर्वणि वर्णाश्रमधर्मकथने चतुःषष्टि
 तमोऽध्यायः ॥ ६४ ॥ ॥ ६५ ॥ इन्द्र उवाच एवं वीर्यः सर्वधर्मोपपन्नः क्षात्रः श्रेष्ठः सर्वधर्मेषु धर्मः ॥ पाल्यो युष्माभिलोकि हितैरुदारैर्विपर्यये स्यादभवः प्र
 जानां ॥ १ ॥ भूसंस्कारं राजसंस्कारयोगमभैक्ष चर्यां पालनं च प्रजानां ॥ विद्याद्राजा सर्वभूतानुकंपो देहत्यागं चाहवे धर्ममग्रं ॥ २ ॥ त्यागं श्रेष्ठं मुनयो विवदंति
 सर्वश्रेष्ठं यच्छरीरं त्यजंतः ॥ नित्यं युक्तराजधर्मेषु सर्वप्रत्यक्षं ते भूमिपालाय वैव ॥ ३ ॥ बहुश्रुत्या गुरुश्रुषया च परस्परः संहननाद्वदंति ॥ नित्यं धर्मक्षत्रियो ब्र
 ह्मचारी चरेदकोत्याश्रमं धर्मकामः ॥ ४ ॥ सामान्यार्थे व्यवहारे प्रवृत्ते प्रिया प्रिये वर्जयन्नेव यत्नात् ॥ चातुर्वर्ण्यं स्थापनात्पालनाच्च तैस्तैर्योगैर्नियमैरौ रसैश्च ॥
 ॥ ५ ॥ सर्वोद्योगैराश्रमं धर्ममाहुः क्षात्रं श्रेष्ठं सर्वधर्मोपपन्नं ॥ स्वं स्वधर्मं येन चरंति वर्णास्ति स्तान्धर्मो नान्यथार्थान्वदंति ॥ ६ ॥ निर्मर्यादान्नित्यमर्थं निविष्टाना
 दुस्तान्वैपशुभूतान्मनुष्यान् ॥ यथानीति गमयत्यर्थयोगाच्छ्रेयस्तस्मादाश्रमात्क्षत्रधर्मः ॥ ७ ॥

अक्षरपर्यंतमोक्षावसानं ॥ ३० ॥ इति शांतिपर्वण्योऽध्यायः ॥ ६४ ॥ ॥ ६५ ॥ एवमिति ॥ १ ॥ भूसंस्कारं भुवः संपन्नस्य त्वं राजसंस्कारो राजस्य भवमेधावश्रुत्वा न
 अत्रैक्ष्य चर्यां संन्यासाभावं एतेन संन्यासो राज्ञा मधर्म इत्युक्तं ॥ २ ॥ यथैव शरीराणि त्यक्तवंतः ॥ ३ ॥ ४ ॥ औरसैः पौरुषैः ॥ ५ ॥ येन क्षात्रधर्मेण अन्यथार्थास्ति स्तान्धर्मो नान्वदंति ॥ ६ ॥ ७ ॥